

Warszawa, 17-07-2026 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Wojciech Brzozowski

XI.541.22.2025.DB

Pan
Maciej Duszczyk
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
i Administracji
AE:PL-56316-74543-JDVGW-18

Szanowny Panie Ministrze,

na wstępie pragnę podziękować za odpowiedź Pana Ministra¹ na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich z 1 czerwca 2026 r. dotyczące orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego w kwestii dalszego obowiązywania art. 100d ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa².

W piśmie tym podzielił Pan stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące kształtującej się linii orzeczniczej Naczelnego Sądu Administracyjnego, zgodnie z którą przepisy ww. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy nie znajdują zastosowania w każdej sprawie dotyczącej legalizacji pobytu. Przedstawił Pan również dane dotyczące liczby składanych wniosków pobytowych. Wskazują one na utrzymującą się większą liczbę cudzoziemców ubiegających się o zalegalizowanie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W 2021 r. do wojewodów wpłynęły łącznie 361 322 wnioski

¹ Pismo BMP.0790.3.7.2026(6) z 29 czerwca 2026 r.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 337 ze zm.

o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, w 2022 r. – 486 927, a w 2023 r. – 553 057. W 2024 r. liczba ta przejściowo zmniejszyła się do 460 921, jednak już w 2025 r. odnotowano wpływ 508 109 takich wniosków.

Z pisma nie wynika jednak, czy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadzone są obecnie prace legislacyjne, analityczne lub koncepcyjne zmierzające do rozwiązania problemu długotrwałości postępowań legalizacyjnych, o co pytał Rzecznik Praw Obywatelskich. Wskazano w nim jedynie na uruchomienie Modułu Obsługi Spraw (dalej: MOS) i wprowadzenie możliwości składania wniosków legalizacyjnych wyłącznie w formie elektronicznej.

Podzielam przekonanie, że uruchomienie MOS jest ważnym krokiem w kierunku usprawnienia postępowań w sprawach cudzoziemców prowadzonych przez wojewodów. Rozwiązanie to wydaje się jednak niewystarczające w świetle przedstawionych przez Pana Ministra danych liczbowych i skarg wpływających do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Elektroniczacja procesu składania wniosków może ograniczyć obciążenia administracyjne związane z rejestracją spraw i uzupełnianiem braków formalnych, ale nie rozwiąże problemów na kolejnych etapach postępowania, w szczególności związanych z niewystarczającymi zasobami kadrowymi urzędów wojewódzkich. Wdrożeniu MOS powinny towarzyszyć rozwiązania systemowe obejmujące cały tok postępowania, a nie wyłącznie jego etap inicjujący.

Biorąc pod uwagę powyższe i działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich³, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o wskazanie, czy wdrożenie systemu MOS jest jedynym działaniem podjętym w celu skrócenia postępowań legalizacyjnych, czy też w Ministerstwie prowadzone lub planowane są dalsze prace legislacyjne, analityczne lub organizacyjne zmierzające do usprawnienia rozpatrywania tego rodzaju spraw przez wojewodów, zwłaszcza w świetle wspomnianej linii orzecniczej NSA.

Z poważaniem

Wojciech Brzozowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1264.